

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ - БУДУМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК SVOBODA UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07306. Telephone: (201) 434-0237. Telex: (201) 434-2407 з Нью-Йорку (212) 227-4125. УНСоюзу: (201) 451-2200 з Нью-Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 158. TWO SECTIONS (SECTION 1) ЦЕНТІВ 20 CENTS ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК СУБОТА, 23-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1975. No. 158. VOL. LXXXII.

Провінційний уряд Квебеку пропонує зміну мовної політики

Квебек, Канада. — Провінційний уряд Квебеку за пропонував введення деяких змін на мовному відтинку, зміни в першу чергу на увазі захорону урядової у провінції французької мови. Згідно з цим проєктом, якщо він буде прийнятий і якщо проти нього не виступлять опозиційні угруповання, французька мова мала б стати урядовою мовою, яку будуть поступово вводити не тільки в шкільництві і урядових установах, але також в торгівлі, культурних закладах тощо. Якщо до 90 днів на руки провінційного уряду не вплине жадний протест, проєкт уряду стане автоматично законом. Після прийняття закону, навіть демонстрації не можуть в-

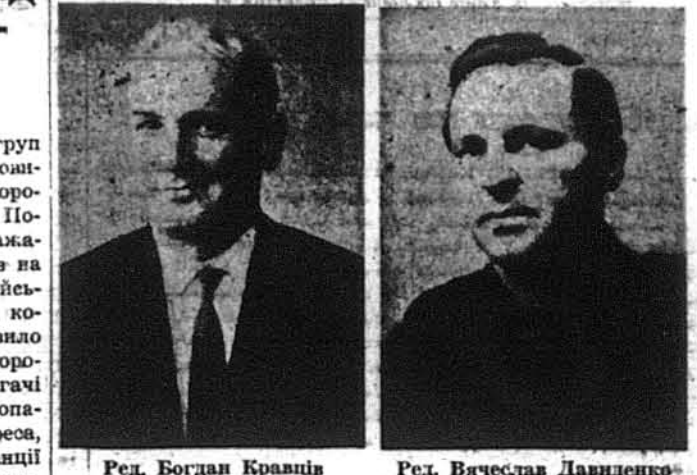
ЗСА ПОЛЕГШУЮТЬ ОБМЕЖЕННЯ ТОРГІВЛІ З КУБООМ

Вашингтон. — У четвер, 21 серпня, Уряд ЗСА зніс заборону на експорт продуктів до Куби закордонними філіями американських корпорацій. Таким чином, Вашингтон полегшив, своємбargo на торгівлю з Кубою, встановлене 12 років тому. Повідомляючи про це полегшення обмежень торгівлі з Гаваною, речник Державного департаменту підкреслює, що ембарго на безпосередню торгівлю між ЗСА та Кубою далі залишається в силі, та що рішення Вашингтону не означає, що для нього є "далішні кроки" для налагодження зв'язків з комуністичним режимом Фідела Кастро. Він сказав, що постановою Уряду дозволяти закордонним філіям американських фірм продавати свої продукти Кубі базована на минуломісячному рішенні Організації Американських Держав (ОАД) зняти політичні і економічні санкції проти Куби, встановлені ОАД в 1964-му році, і дозволити кожній державі-члену самостійно відновити зв'язки з Гаваною. Інший речник уряду ЗСА сказав, що було б нелогічним, щоб Америка, яка на останній конференції ОАД голосувала за знесення цих санкцій, тепер забороняла країнам, в яких є філії американських компаній, торгувати з Кубою.

В ПОРТУГАЛІ ПРЕМ'ЄР ГОНСАЛЬВАС І ЙОГО ПРОКОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД НА ПЕРЕДОДНІ УПАДКУ — ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАХІДНІ СПОСТЕРІГАЧІ

Лісбона, Португалія. — Західні кореспонденти і дипломати передбачають, що в Португалії в скорому часі наступлять драстичні зміни в керівництві державою і командуванні армією, та що довгоспорований прем'єр Васко Гонсалвес, піддержуваний Комуністичною партією Португалії і її прихильниками, такі мусять уступити до понеділка, 26-го серпня п. р. Такий реченець поставили опозиційні Соціалістична і Народна партії та група військовиків. Останні погрозили, що якщо прем'єр не уступить до понеділка, вони готові виступити проти нього силою, тобто включити до цієї боротьби військо, що у спільних наслідках призвело б до громадянської війни та кровопролиття в країні. Помило того, що президент Франсіско да Кошта Гомес за певних опозиційних груп його старання змістити Гонсалвеса, напружені і великі демонстрації в багатьох місцевостях Португалії продовжуються. До цього причисляється до певної міри остання заява Гонсалвеса, що він, поймаю за-

БОГДАН КРАВЦІВ І ВЯЧЕСЛАВ ДАВИДЕНКО ВИПУЩАЮТЬ ПІСЛЯ ВАЖКОЇ ОПЕРАЦІЇ

Ред. Богдан Кравців Ред. Вячеслав Давиденко

Два довголітні редактори "Свободи", тепер емерити Богдан Кравців і Вячеслав Давиденко, вже деякий час тому перейшли важку операцію і тепер відпочивають в ліжках. Ред. Богдан Кравців мав операцію шлунка, а ред. Вячеслав Давиденко операцію простати й ноги. Лікари стверджують, що реконвалесценція обох редакторів проходить задовільно й оба вони поступово повертаються до своїх зайнят, якими вони тепер на емеритурі не менше навантажені, як були під час своєї 20-літньої активної праці в редакції "Свободи" та простати й ноги. Лікари

Заповідають можливість придбання українського дому для емеритів

Вавид Брук (МК) — 3 Консесторії Української Православної Церкви в ЗСА інформують: Стоїмо перед можливістю придбання українського дому для старших громадян емеритів на Стеген Айленді у метрополітанському Нью Йорку. Це модерний, новозбудований і для цієї цілі устаткований, люксовий будинок при березі океану, променади, парку, автобусового транспорту. Кімнати отримані і холоджені. Емерити отримують повну обслугову, харч. Передбачено тов.ські культурні вечори, імпрези. Передумови: подружжя або емерит мусять бути на пенсії, або непрацездатні. Не можуть бути обложно хворі. Цілий побут оплачує дер-

Торговельна місія Китаю приїде до ЗСА

Вашингтон. — Департамент торгівлі ЗСА повідомив, що 5-го вересня до З'єднаних Штатів Америки приїде офіційна 12-членна торговельна місія Китайської Народної Республіки, яка задержиться тут 18 днів і відвідає: Нью Йорк, Чикаго, Молін, Іллі. Гюстон, Сан Франсіско та інші місцевості. Остаточні дати місії ще не визначено. Делегати китай-

Генерал Спінола закликає португальців боронити демократичних свобод

Ріо де Жанейро, Бразилія. — Перший Президент пореволюційної Португалії і голвнокомандуючий португальськими революційними військами в часі повалення правого диктатури в квітні 1974 р. ген. Антоніо де Спінола, який живе тепер на статусі емігранта в Бразилії, звернувся до португальців із закликом, щоб вони об'єднали демократичні свободи і підтримували всіма доступними засобами ті звільні ели в країні, які створюють протиприхильникам однопартійної диктатури. У відкритому листі, адресованому президентові

НОВІ АРЕШТИ І ПЕРЕСЛІДУВАННЯ В РЕСПУБЛІКАХ ССР

Нью Йорк (Пресова Служба ЗП УБЕР). — Найновіші вістки з ССР дають картину нових арештів і переслідувань в Грузії, Естонії, Литві і Вірменії. В Литві проходять репресії проти віруючих католиків (т. зв. "дело Но. 345"). 11-17 березня 1975 року у Верховному Суді Литовської ССР відбувся процес Йозаса Гражиса. Гражиса заарештовано 24 квітня 1974 р. Його обвинувачували в розповсюдженні самвидавних документів — "Хроніки Литовської Католицької Церкви", "Список П. Матуліоніс", "Процес С. Кудірки", "Розподіл національного доходу" і чернетки статті "Тобі, Литво". Гражиса засудили на 3 роки таборів. Це був його третій політичний процес. В грудні минулого року в місті Вільнюс обшукали квартири колишніх політичних в'язнів. Сконфісковано декілька примірників "Хроніки Литовської Католицької Церкви" і "Хроніки поточних подій". 30 січня 1975 року КГБ викликала на допит редактора республіканської бібліотеки у Вільнюсі, Єлену Шуляускайте. П'одотримували 6 годин при розповсюдженні "Хроніки Литовської Католицької Церкви" і про священника Сигитаса Тамкявичюса, який згідно зі словами слідчого КГБ, "підбуває молоді, поширює "Хроніку ЛКЦ" і самвидавну інструкцію "Як поводитися під час слідства". 14-15 лютого на допит до КГБ викликала священника Тамкявичюса. Йому заявили, що "50% фактів в "Хроніці ЛКЦ" мають наклепницький характер", і якщо не припиниться її поява, проти С. Тамкявичюса почнуть кримінальне дослідження. С. Тамкявичюс відповів, що рішення про дальшу долю "Хроніки ЛКЦ" не входить в його компетенції. 20 лютого ц. р. Єлену Шуляускайте викликали ще раз до КГБ і погрозували їй тюремю за миме розповсюдження "Хроніки ЛКЦ". Коли їй дали вповніти формуляр протоколу слідства і вона некреслила місце призначення на "відповідь", слідчий КГБ, Маонікявичюс сказав: "Ох нахабна жінка, відразу видно, що читала історичні події". 30 січня 1975 року КГБ викликала на допит редактора республіканської бібліотеки у Вільнюсі, Єлену Шуляускайте. П'одотримували 6 годин при розповсюдженні "Хроніки Литовської Католицької Церкви" і про священника Сигитаса Тамкявичюса, який згідно зі словами слідчого КГБ, "підбуває молоді, поширює "Хроніку ЛКЦ" і самвидавну інструкцію "Як поводитися під час слідства". В Литві непереслідують також колишніх політичних в'язнів. Наприклад, Леотес Лавріскас відотримували 6 годин при розповсюдженні "Хроніки Литовської Католицької Церкви" і про священника Сигитаса Тамкявичюса, який згідно зі словами слідчого КГБ, "підбуває молоді, поширює "Хроніку ЛКЦ" і самвидавну інструкцію "Як поводитися під час слідства".

Тарас і Таня Осадчуки виграли конкурс краси, візьмуть участь у фіналах

Таня і Тарас Осадчуки з посвідченням Вайлдвуду Антонім Т. Катанором після перемоги в конкурсі

Вайлдвуд, Н. Дж. — Шестилітній Тарас Осадчук здобув звання "Мастера Нью Джерсі", а його семилітня сестра Таня була обрана на принцесу в конкурсі краси "Мала Міс Нью Джерсі". Тарас і Таня діти Романа і панні Ярослави Осадчуків, замешкалих у Вайлдвуді, Н. Дж., візьмуть участь у фіналах крайового конкурсу, який відбувається в тиждень від 26-го серпня до 1-го вересня у Волт Дісней Ворлд на Флориді. Тарас змагається в категорії хлопців у віці від 3 до 7 років, а Таня в одній із п'ятих вікових груп (6-10 років). В конкурсі беруть участь дівчата від 2 до 27 років,

МОВА МОНЕТ КНЯЖОЇ РУСИ-УКРАЇНИ ТА ЇХ ДОСЛІДЖ

(С. Г.) — ... Руські монети X-XI стт. — це дорогоцінні пам'ятки українського народу. "Вони" — зі слов'янськими написами, з портретами князів і обов'язково з рисунком так званого родового знаку Рюриковичів (тризуба або двозуба — С. Г.) — являються своєрідним явищем. Це несправді одинокі руські державні документи X-XI стт., які збереглися до наших днів... — читаємо в наукових збірниках «Нумізматики й фразістики», що їх видає (по російськи!) Академія Наук УССР в Києві. При кінці 1974 р. вийшов п'ятий випуск цього видання і в ньому м. ін. нумізмати дослідник У. Р. Спаський в статті "На передодні тисячоріччя карбування монет Древньої Русії", пише, що М. П. Сотнікова, науковець-нумизмат Державного музею "Ермітаж" в Ленінграді, закінчила кільканадцятьрічне дослідження монет княжої доби України домонгольського періоду (до 1240 р.) і складала новий повний їх каталог-корпус. В каталозі кожній монеті відведено окреме місце на її "біографію", починаючи від часу карбування аж по нинішній день. Треба сподіватися, що каталог появиться друком. Пригадуємо, що М. П. Сотнікова, під час своїх дослідів вже виготовила й опублікувала два частинні каталоги двох великих скарбів-наших княжих монет і зв. Ні-

МОВА МОНЕТ КНЯЖОЇ РУСИ-УКРАЇНИ ТА ЇХ ДОСЛІДЖ

жеського, виораного 1852 б. м. Ніжева, Чернігівської обл., в якому було 200 срібних монет князя Володимира Великого, і Святополка Окаяного, та т. зв. киявського скарбу, викопаного 1876 р. в Києві, де було 120 срібних монет тільки Володимира Великого першої його срібної емісії-групи. Каталог були друковані в тих самих збірниках: "Киявський скарбу" в третім (1968 р.) а "києвського" в четвертій (1971 р.). В біографіях монет дослідник точно переповіла шляхи їх "мандри" з колекції до колекції, подала для кожної біографію й дуже цінні оригінальні знімки. Це здається першим раз опубліковано знімки всіх монет. Якщо повний каталог буде так зложений, то це буде великий вклад в нумізматику Русь-України, як науки, незалежно від цього, що їх уважають за перші російські монети. Дослідник виявляє, що майже всі наші княжі монети були карбовані на території теперішньої України й майже всі були там знайдені, але, як бачимо, їх вивчали не в Києві а в Ленінграді. Це пояснюють тим, що подавляюча їх більшість зберігається в Ленінграді й Москві, куди очевидно їх везли з України. (Зі згаданих дослідів "Ермітажу" з 1964 р. знаємо, що на 11 відомих золотих княжих монет, але збережених тільки 10, там

Срібна монета кн. Володимира Великого, четвертої емісії-групи. Карбована в Києві в рр. 1000-1015

переховуються 7. На зарезтрованні понад 300 срібних, збережених 260, 147 є в "Ермітажі". На маргінесі статті У. Р. Спаського треба пригадати, що перші монети Русь-України почав карбувати киявський князь Володимир Великий після хрещення Русь-України 988 р. для заміщеннявання постання на Сході Європи нової могутньої християнської держави — Русь-України. Тому, що вони, як бумо оказано вище є одними державними документами X-XI ст. ст., являються найбільш чинними "свідками" хрещення України. Першу княжу монету, яка потрапила до кабінетів дослідників (напевно багато їх пропало безслідно), срібну, карбував Ярослав Мудрого, т. зв. Ярославе срібло, знайшли

Піаніст Тома Гриньків і ансамблі працівників виводять мистецьку програму на Союзівні цієї суботи

Союзівка. — В суботу, 23 серпня ц.р., любитель музики матимуть змогу послухати фортепіанового концерту молодого піаніста і аккомпаньатора Томи Гринькова, який, разом з вокально-танцювальними ансамблями Союзівки, виводять мистецьку програму цього вікенду. Вечором, о год. 9:30 відбувається забава з танцями при звуках оркестри Союзівки; співає Оксана Борбич. В неділю, 24-го серпня, матиме свою мистецьку виставку образів Володимир Бачишский. В наступну суботу, 30-го серпня, на Союзівці знову виступить з гостинним концертом кол. солістка Львівської опери і Більшого театру мещо-сопрано Рената Бабака, а вечором гратиме за барами дві оркестри — "Темпо" і "Рушничок".

Дивізіонники відбудуть чергову зустріч

Нью Йорк. — Крайова Управа Т-ва кол. воїнів і УД УНА інформують, що в дні 30 і 31-го серпня, ц.р. на Оселі УРСоюзу "Верховина" білого Глен Спей, Н. Й. відбувається товариська зустріч дивізіонників із станиць на сході ЗСА. У зустрічі, яка розпочнеться в суботу, 30-го серпня, візьмуть участь члени Президії КУ Братства — голова інж. Юрій Тис-Крохмальок, заступник голови Мирослав Трешневський, секретар — Любомир Татух та інші. Програма зустрічі матиме ділову і розвагову частину. У діловій частині будуть обговорені справи Крайового З'єдну дивізіонників, придбання фондів для дальшої праці і видання історії Української Дивізії та інші. В суботу вечором відбувається товариська забава з танцями, а в неділю, 31-го серпня, візьмуть участь члени Президії КУ Братства — голова інж. Юрій Тис-Крохмальок, заступник голови Мирослав Трешневський, секретар — Любомир Татух та інші. Програма зустрічі матиме ділову і розвагову частину. У діловій частині будуть обговорені справи Крайового З'єдну дивізіонників, придбання фондів для дальшої праці і видання історії Української Дивізії та інші. В суботу вечором відбувається товариська забава з танцями, а в неділю, 31-го серпня, візьмуть участь члени Президії КУ Братства — голова інж. Юрій Тис-Крохмальок, заступник голови Мирослав Трешневський, секретар — Любомир Татух та інші. Програма зустрічі матиме ділову і розвагову частину.

СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07309.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1975.

Передплата: на рік — \$24.00, на шість місяців — \$12.00, на три місяці — \$6.50. Для членів УНСоюзу 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25 ц. Чеки і "money orders" виставляти на "Свободу".

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає свої права в потребі виправити і скоротувати надіслані матеріали, незалежні матеріали повертає тільки тоді, коли автор собі не виразно застеріг, долучивши задрезану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перестороги на часі

Промовляючи на конференції впливового ветеранського "Американського Лейоу", президент Форд у виступі, 19-го серпня, заявив, що він буде змушений звернутися до Конгресу в справі додаткових 5-ох мільярдів доларів на розробку нової атомної зброї, якщо Советський Союз ще цього року не погодиться підписати домовленість щодо обмеження озброєння тис зброї. На цій конференції Президент також перестеріг Москву не втручатися у внутрішні справи Португалії, заявивши, що несправедливо в тім країні покаже чи Советський Союз справді піддає додержуватись європейської Декларації, підписаної нещодавно в Гельсінках За-ма державами.

Ці дві перестороги Москві, що їх коментатори вважають найгострішими заявами президента Форда в ділянці закордонної політики від початку його президентури, дуже на часі. Поперше, хоча це в Гельсінках президент Форд і советський ватажок Леонід Брежнєв твердили, що зроблено "значний прогрес" в справі обмеження озброєння атомною зброєю, то як описав виступ, ціла справа в діяльності розвивається дуже повільно, бо Москва безнадійно і зновіла, висуваючи все нові вимоги, щоб дістати від себе корисні умовини та послабити мілітарну силу ЗСА. Тому цілком правильна і на часі заява Президента, що він наразі не тільки не планує зменшувати оборонного бюджету, а навпаки, може звернутися до Конгресу в справі додаткових фондів на нову атомну зброю, бо "наші потенційні противники" не посядуть своїм мілітарній силі і тому ЗСА мусять бути "чуйними і мілітарно мислячими". Політика "детанту" — влучно сказав Президент — в ніякому разі не означає, що Америка має втратити своє провідне місце між державами Заходу, втратити свою мілітарну потугу і разом втратити респект ворогів і союзників.

У другій пересторозі Москві, яка стосується Португалії, президент Форд також затронув питання "детанту". Він сказав, що на його думку, "детант" має означати "помірковану і стриману поведінку" з боку СССР і ЗСА, але не дає нікому права "ловити рибу в неспокійних водах". Москва, як відомо, такі старства "ловити рибу в неспокійних водах" Португалії, посилюючи португальській компартії місячно по 10 мільярдів доларів, щоб допомогти їй встановити свою диктатуру в тім країні. Крім того "Правда", офіційний орган КПСС, 19-го серпня в довгій передовій статті закликала комуністів і їхніх прихильників у цілому світі до "масової солідарності" з комуністами Португалії. Отже, також і ця пересторога президента Форда, щоб Москва не втручалася у внутрішні справи Португалії, була дуже на часі.

Наші "забуті люди"

Проблема "забутих людей", отих багатьох старших самітників, вездюж та вездюж "людей в потреби", існує в кожному суспільстві, існує вона і в нашій громаді, з тисю тільки різницею, що у нас про це тільки часом згадується, але відносно дуже мало робиться.

Коліс було інше. Ця проблема наших "забутих людей" була одною із головних спонукаючих організацію нашої громади та її діяльності і розвитку. Організація може послужити надрукуванням в "Свободі" з 1-го листопада 1975-го року збірник до створення українського Народного Союзу, щоб свої взаємно допомагати, щоб спільно, "одним одному відкрити своє серце і спільно порадитись про свою оду та віднайти ті спільні сили". Не диво, що вже від самого початку існування Відділів УНСоюзу в їх уряді був окремий пост опікувача відвідувача хворих; а в касових книгах УНСоюзу від давен - давна можна побачити всілякі навіть окремі "сірітські", "запомогові" та подібні фонди, призначені власне на допомогу цим "забутих людям" та на опіку над ними.

Багато світлий і подиву гідних конкретних прикладів опіки і допомоги "забутих людям" можна знайти в нашій історії. Займались цим зокрема наші добросердечні пані, назавжди залишивши не тільки в історії, але й головне в багатьох серцях потребуючих свої світлі імена. Культурні досягнення наших харитативних зусиль була діяльність і незрівняні досягнення нашого ЗУАДКомітету в допомозі скитальцям. Сьогодні про наших "забутих людей" це найбільше пам'ятає Союз Українок Америки, але і ця акція ще далека від всеохоплюючої.

З редакційної кореспонденції можна б навести багато конкретних прикладів таких наших "забутих людей": старших віком самітників, хворих, включно з такими, що більше чи менше оправданно перебувають в державних закладах для умоворих.

Якщо мати на увазі, що міромом засягу й інтенсивності кожної нашої акції є щорічні збори фондів на їх ведення та пожертви на такі фонди, то можна б прийти до логічного, але якже помилкового заключення, що проблема "забутих людей" у нас цілком не існує. Вона існує, існує в повній своїй ширині і гостроті, тільки ми про неї забуваємо.

Продаж зерна для СССР спричинить підвищення в цінах — признає секретар Бату

Вашінгтон. — Секретар сільськогосподарства Ерл Бату, який досі твердив, що продаж великої кількості зерна для Советського Союзу не спричинить "значних підвишок" в цінах харчових продуктів у ЗСА, у четвер, 21 серпня, заявив на пресовій конференції, що купівля Советським Союзом 9.8 мільярдів тонн зерна ще цього року може спричинити в цінах харчів підвищення в 1.5-відсоткової підвишки в цінах харчів. Він також сказав, що в загальному ціни на харчові продукти повинні зрости на 9 відсотків, але кількакратно підкреслював, що продаж зерна Советському Союзом віддасть тільки однією із причин цих підвишок.

Франц Ліна

ЛІВА ОПОЗИЦІЯ В СССР

Від початку існування Советського Союзу його верховодили твердили, що вони є єдиними у світі представниками волі народу. Тих, які не погоджувалися з їх твердженнями і в будь-який спосіб заперечували непомилливість керівників партії, уважали ворогами народу і в різний спосіб позбувалися їх.

На підставі докладних інформацій, Роберт Конквест написав книжку "Великий переворот", в якій доказує, що під час сталінського деспотизму в роках 1936-50 було вбито мільйони щонайменше двадцять мільйонів населення, що дорівнює жертвам Советського Союзу у Другій світовій війні.

Згідно з певними джерелами, тільки в роках 1938-39 один мільйон членів комуністичної партії Советського Союзу було арештовано, з яких після смерті Сталіна вільнено всього п'ятдесят тисяч осіб. Що сталося з іншими арештованими, легко уявляється. За часів Хрущова настала коротка відлига, але за Брежнєва повернуто знову до сталінської методи.

Та-мимо небезпеки переслідування, в 1960-их роках піднесла голову опозиція, голос якої було чути переважно у вільних країнах світу. Щоправда, ця опозиція була слаба, її членів Кремль опантував, ізолював і переслідував. А теперішні критики комуністичної системи, яких на Заході називають дисидентами, не творять якогось широкого суцільного руху. Існують критики, які принципово виступають проти комунізму, є інтелектуальні критики, націоналістичні (в Україні) і релігійні. Але є і ліва опозиція, яка бореться за "чистоту соціалізму".

Недавно Борис Левинський з Мюнхену, знаєць советських відносин, опублікував німецькою мовою книжку "Ліва опозиція в Советському Союзі". На його книжку покликається часопис "Нос Пюрікер Пайтунг", який публікує англійською мовою місячник "Швайцарскі й огляд світових подій". Зміст книжки Б. Левинського базований частинно на писаннях відомих на Заході дисидентів, частинно на підпільній літературі "Саміздат". Вартість праці Левинського полягає на спробі вияснити різні концепції і напрямки советських лівих дисидентів.

Левинський ділить советську ліву опозицію на три категорії. До першої категорії зараховує він лібералів або демократів, які, як Сахаров, здобули собі славу своїми активними виступами в обороні прав людини. Друга категорія опозиції складається з різних груп, які зуть себе демократич-

ними соціалістами. До цієї категорії належить група, яка видає часопис "Сестель" (Сінач). Провідники цієї групи не вірять ані в доцільність спонтанної нелегальної акції, ані в можливість якоїсь серйозної демократизації в рядах партії. На їх думку, тільки через політичне осліплення народів СССР можна було б добитися зміни в партійному керівництві. Ліберали закидають демократичним соціалістам, що їхнє політичне кредо не має конкретного концепту.

Третя категорія лівої опозиції — це група людей, які називають себе партійними демократами або реформованими комуністами. Визначним представником цієї групи є марксист Рой Медведєв, якого усунуто з комуністичної партії Советського Союзу. Медведєв рахує на внутрішній процес еволюції в лоні комуністичної партії і відкидає всяке засудження советської системи. Він вірить, що, крім домінуючого правого консервативного крила в партії, існують деякі елементи, які симпатизують з його концепцією. Медведєв покладає надію на наростаючу політичну зміну поглядів серед молоді й інтелектуалістів.

Крім цих трьох головних категорій лівої опозиції, бувають і ще є інші групи. Левинський підкреслює зокрема групу "старих більшовиків". Це ті, які за ери Сталіна були арештовані і тільки якось частинно їх за Хрущова в році 1953 була звільнена з концентраційних таборів. У 1950 роках з цієї групи почали пропагувати десталінізацію і реставрацію норм Леніна. Але вони не зуміли розвинути свій вплив. Левинський згадує також інші нелегальні рухи, як: Ліга комунарів, Партія справжніх комуністів тощо, які в різних періодах часу намагалися захоплювати наряд до безпосередньої акції. Визначним представником цих груп був генерал Петро Григоренко, якого комуністична влада проголосила ментально хворим і відсила в одній з відомих психіатричних клінік. Але ці законспіровані ліві групи советська безпека викрила і їх членів звідкидувала.

Майже всі члени лівої опозиції згідні щодо критики теперішньої советської системи. Вони закидають комуністичній партії відхилення від оригінальних засад комуністичної програми і твердять, що Советському Союзом править партійний апарат упривілейованої класної плазуни, які не допускають одвертості і вільної думки.

Згідно з твердженням представників лівої опозиції, марксист-ленініст скам'янів, а на його місце введено ідеологію оправдання чи виправдання, інакше - фасаду, над Дунаєм і Білгородом Дністровським. По дорозі галліських поселень лишилися теж багато назв, як Новгород і Білгород (може колись Бой - город). Іх теж декілька було збудовано на наших землях у перехідній домі між Антською Державою і Київською Руссю, якраз у часі кельтської експансії на схід.

Археологічні розкопки останніх часів знаходять щораз більше кельтських погребів з тих часів, на що вказують заховані в похоронні погребі застібки (срібляні) і кельтський меч, як теж цілі г о р б к у в а т і кладбища (кумулюси), характеристичні по дорозі кельтського поселення. Минали століття і тисячоліття і вони не були короткі, як-нам тепер може здаватися, але історично довші, тому що ніщо ніде не записувалося, а передавалося тільки з пам'яті.

Але ця традиція лишилася: — Русь прийшла з-понад Дунаю. — Проф. М. Грушевський сумнівається в цьому, але ніде нема написано в літописках, що з півночі. Варязька (чужина) Русь до Києва і Новгороду прийшла з півдня. Суздальсько-переславський літопис із XIII-го століття пише про ту зашлу

любо советські правителі намагалися узаконити їхню систему домінації.

Ліві критики звертають увагу на брак демократичної контролю советським суспільством і припускають, який стан упривілейованої консервативній класі державних бюрократів. За вибитком Медведєва, всі визначні члени лівої опозиції характеризують теперішню советську систему як "державний капіталізм".

Преса в СССР так зорганізована, що служить виключно інтересам і безпечі бюрократичних правителів, що не згідні з принципами демократичного соціалізму. Щоправда, від якогось часу державний монополі преси підрозв'язав, "товариш транзистор" (підпільне радіо), але в загальному цензура система за царських часів в порівнянні до теперішньої советської була "невинною дитячою грою".

Тому народи Советського Союзу перестають цікавитися політичними проблемами і стають пасивними індивідуалістами. Дисидент Е. Варга пише, що суспільство в СССР "виходить у світ особистих і родинних потреб і намагається створити малобуржуазну систему життя". По-за працю пересічний громадянин думає головню про те, як би то набути речі споживання.

Цікаво є для нас, українців, проблема національних меншин у Советському Союзі. В цій справі ліві критики однодушно осуджують політику Кремлю відносно національних меншин, вважають її за реакційну і насичену російським шовінізмом. І хоча часами філософія лівих критиків різняться, всі вони бачать перед собою підставу мету. Різниця між ними обмежується головно до року тактики, тобто до питання, в який спосіб досягнути бажану зміну державної системи.

І тут Левинський наводить дебату між лівими дисидентами відносно детанту. Деякі з них, особливо ті з немарксистського табору, перестерігають вільний світ від тісної співпраці з советськими лідерами, але, якщо той же вільний світ рішиться з ними співпрацювати, повинен за цю співпрацю домогтися від Кремля внутрішньої реформи. В ефективність такої реформи деякі, як Медведєв, не вірять. Він (Медведєв) вважає, що всяке відхилення від політичної детанту в розумінні Кремлю і зв'язування його зі специфічними умовами було б водою на млин кремльських ватажків. Виходить, що північний ведмідь грається з вільним, але переляканим ягнятком.

"ХТО ЗНАЄ, ЩО БУДЕ ЗАВТРА..."

(Вакації у Франції — не як цюроку)

Париж (Т. Дж.). — Читачі "Свободи" вже за роки звикли до літніх дописів з Парижу, у яких мова про чотири тижні платної відпустки у Франції, про традиційне порожнє століття на липень і серпень, про повну пустку в половині серпня, про вагітних жінок на вулицях (ні не йдуть на вакації, бо "відпочинуть" у клініці й після пологів), про масу чужинських туристів.

Та цього року крім звичайної картини є і надзвичайні. Країна бо має 900 тисяч ресторованих безробітних, а це багато. Зокрема — являє психологічний шок, бо ще два роки тому у Франції безробітних було ледве 30 тисяч. Фактичний шок являє собою постійний ріст цін, що помітно утруднює життя. Усі опити прилюдно опіні стверджують, що важко тривати загалу щодо майбутнього, і тут мало помагає дотеперішній оптимізм уряду.

А уряд міцно критиковав ліву опозицію, досі так проповідував оптимізм. У кінці червня сам Президент заявив, що підстав для тривоги за майбутнє нема, тому закликав спокійно виждати на вакації й не думати про біду. Дотепні французи перефразували промову голови держави так: "Залок у воді, пісок на сонці — не думайте про завтра".

І коли кожного року на вакації відїждять з дому 25 мільйонів французів (рівно половини населення), то цього літа, не вважаючи на безробіття і невпевне майбутнє, вийшло на 5 відсотків більше. На вакації люди відїждуть останні ошадності, виходячи з задоволення: "Хто знає, що буде завтра".

Міжнародно життя поза торговельською кризою і цього літа, не вважаючи на безробіття і невпевне майбутнє, вийшло на 5 відсотків більше. На вакації люди відїждуть останні ошадності, виходячи з задоволення: "Хто знає, що буде завтра".

Міжнародно життя поза торговельською кризою і цього літа, не вважаючи на безробіття і невпевне майбутнє, вийшло на 5 відсотків більше. На вакації люди відїждуть останні ошадності, виходячи з задоволення: "Хто знає, що буде завтра".

З НАШИХ ВУДНІВ

"Святи корови"

Цікаву новину передала в листі сестриця з України, що там, у низ, від Зейнені Свята, це дали замочити коровам роги, як колись було. Правда, — зауважує мелянколіно дороза сестриця, — що тих корів уже в селі небагато, та й на сучасні тепер, звичайно, старі баби і діди... "Але звичайно заговась".

Коліс, вриваюдо, у днаж мого дитинства, в Зелену Суботу, корова верталася з паші, як королева, або молада з церкви, після шлюбної черемонії. В ній сараді пнишався на голові, а раше на рогах, красивий вінець, майже такий самий, як у молоді, сплетений з зілля, барвінку чи суцвітліки, удкорований кольоровими лентами - стазіжками. Таке завітанування корови (чи корів) не прищодило легко настуркувати: нашімпер треба було й, короцини, змишом піднамути, чи то шматком хліба, чи паллячцею, щоб стояла тихо і не "фукалася", не перешкодила в декоративній роботі. Запліталася роги коровам, ялякам і телятам, тог у випадку телягому — це був даремний труд, бо телята, як звичайно — ярні, зараз бігли в корі і буцалися з якимось пенком ги з деревинною так доводилося не побутиш-єві прикраси. За гарно замочену коровету, що принесла на голові свої "май" аж до стайні, пастурку звичайно дістаєд. Від тата нагороду — пару шельгає, "на пиво".

Зейди цей старовинний звичай прибулуквася в лівій стороні, в підльєвське село В, Віберцького повіту, не беруся гадувати чи "добре-тисувати, в кожному-будь разі він свідчить, — як сказав би згош, вченийий за мене, — про високу шлюб-робську культуру наших предків, що процвітала ще довог - довог до християнської ери. А колега Лев Орлицького, він же основоположник і проповідник РУН-Віри, сказав би, що культури вважали такі правдиві завжди тільки потверджує його вчення, що наш, мовляв, український нарід виводиться з коліски людаства — Індії, де корова, як відомо, є предметом обожнювання й релігійного культу, зейди погодять так звані "святі корови".

Чи воно було так, як сяк, чи інакше, як ми виводимось з Індії, чи з Месопотамії, від кімерії, чи від сумерії, так чи так, з якимось не описаним зворушенням прочитують ці дорогі твоєму серцю рядки, писані рукою рідної сестриці з України, що... в нас ще дали замочити коровам роги", тог це вже стукнуло три з половиною десяти років від першого нашествіа "визвольного", тог за той час колосоп наш уже три рази "укрупнювали" і "розкрупнювали", тог стару черквоцю давно вже замінили в "дмажтійк мистецтва", і "дзона в ній давно не гуть", ні Божого Флава...

І кер

ДОБРОЧИННИЙ ПІКНИК УКРАЇНЦІВ ПОВІТУ МОРРИС, Н. Дж.

Айронія, Н. Дж. — Цієї неділі, 24 серпня, Відділ УКРАЇНЦІВ ПОВІТУ МОРРИС, Н. Дж., влаштував пікнік в "Сан енд Фан Біч Клуб" в Айронії, Н. Дж. при шляху ч. 513. Пікнік почнеється в 12 год. дня і триватиме до 9-ої вечора. Між іншим, на пікніку має бути прийнятий Володимир Дремлюга, недавній емігрант із СССР, особисто знайомий з Раїсою Мороз і Юрієм Шухевичем. Присутнім на пікніку призначені на допомогу українським політичним в'язням у СССР. Вступ на пікнік і повний buffet вносить 5 доларів для дорослих, а 3 долари для дітей. За інформаціями та квитками звертатися до І. Пелех — (201) 539-7819 і до З. Онуфрик — (201) 584-6954.

Олександр Драньковський БОЙКИ — НАЩАДКИ СЛАВНИХ БОІВ-КЕЛЬТІВ

Бо бойків називали галліським Агафером. Крім тих головних напрямів бойської експансії (Італія, Центрально-південна частина Європи, Галлія й Мала Азія); про них згадується і в Англії ("бой, бой" мусять мати з ним яесь пов'язання), про них є теж згадки над Азовським Морем. Вони були теж перевізниками по Дунаю військового постачання для Греції. При тій нагоді вони відкрили найкращі місця для майбутнього поселення й мабуть вказували на них своїм племінникам русам, волкам і другим.

То чому не могли вони теж бути поміж тими легендарниками (віке і для Нестора) першими основниками (бой —) полянського Києва, який, коли наступило головне переселення - русів ("Забрашася їх три брати с родом своїм і пошня по собі всю Русь і придоша", Літопис Нестора). Тоді Поляни прийняли назву Русь. В Україні залишилося і

Русь: "Латина... безстидіє заємше от худих римлян... почали ходити в кошулах (лат. — касуля), в кратких срічцах (сорочках) і межидюже показувати і кропильні носити і які чвар в нованиці..."

Це могли бути тільки бойки своїми "міні-сорочками", що згірзували, або й промовували цотіславних княжок.

Може здаватися, що я пересаджую, додаючи всіоди бой (чи бойків), але коли переглянути якінебудь праці про кельти - галліців, то всіоди обов'язково згадують ся про бой — як про найбільшє й найбільш пробовє племя. Є теж опінія, що вони творили в Галлії певного роду провідну верству поміж усіма племенами. Не має сумніву, що слово бойрин має перше походження від бойів (бой-вари — бойська власть, старійшина). І вони, мабуть, були тією провідною верствою в організації Галлії, Волянської (може теж бойльської...) і Київської Русі.

І без сумніву від них походять такі слова як господар, кметь, воїн, бій, теж Божина (це ще й досі загадкове ім'я) було зв'язане з боями, "Боян бо війний" у "Слові о полку Ігоревім" вказує на бардів-друїдів, що бу-

ли і жертвами і вшцунами і народними півцями серед кельтів. Недаром така аналогія між "Словом о полку Ігоревім" та "Пісню про Роланда". Барди-друїди були теж учителями у шкoлах у Галлії, в яких, як згадує про це Ю. Цезар, учили теж інтенсивно і "грецьки". Вандура мабуть також західного походження, бо й можна зустріти в мюзєях Франції і Швайцарії.

Пригадаюся мені тепер, бо мати Тараса Шевченка була з родини Бойко. Належно й йому передалася генетично старинна кров бояна-друїда — вшцуну, тому він так геніяльно зумів опісвати величю славу своєї нації, та відчуті її страждання, і стати її учителем і пророком.

Кінчаючи цю початкову розвідку про наших бойків, згадаю тут найдавнішу повістку, яка була часто цитована у середньовіччі (за Плявтом, римським автором комічних драм із 3-2-го століття до Хр.): "Boius est — Boiam terit", щопо-бойківськи значить "бойком є і бойкиня попала-му-си" або, парафразуючи, "бойком родив, бойком і в(г)реш, а як бойкиню масш, то бойчєнята "здибаються", такі самі, як ті, з-перед 1000 чи 2000 років.

(Київ)

Повідомляємо наших Членів, що у виконанні постанови XXXII З'їзду ОДВУ для зміни статуту, відбудеться

в днях 30, 31-го серпня та 1-го вересня 1975 року НАДЗВИЧАЙНИЙ З'їЗД

ОДВУ
на оселі ОДВУ ім. Ольжича
у ЛІГАНТОНІ, Па.
ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

Лісові Маски

запрошують Вас на
ДЕСЯТИЙ
ЗАЧАРОВАНИЙ ВЕЧІР
27-го вересня 1975 року

год. 9-та вечора
Оркестри TEMPO і CREATION
SPAGHETTI WORKS
85 St. & Lexington Avenue, New York City
Вступ 5.00 дол. Буфет

Члени Ради Директорів, Члени Управ, Члени Змагунів і Симпатизанти Українського Спортивного Клубу і Українсько-Американського Футбольного Товариства в Нью-Йорку висловлюють цією дорогою побажання найскорішого повернення до кріпкого здоров'я своєму Довголітньому, Невтомному і Заслуженому Почесному Членові — **ВИСОКОПОВАЖАНОМУ ПАНОВІ**

Сегонові Лиснякові

який зараз перебуває в лікарні Meroy Hospital, Room 323, 1000 North Village Avenue, Rockville Center, Long Island, N.Y.
Подасмо до відома зацікавленим, що лікарі покищо не дораджують п-ові С. Лиснякові прийняття відвідувачів (поза членами Родини) і телефонів. Однак, ми віримо, що п. Лисняк буде вдячний за письмові картки-привітання.

ГРИБИ, ЕМАЛЬ
К. ШОК-РУСИЧА

„ХТО ЗНАЄ, ЩО БУДЕ ЗАВТРА...“

(Закінчення зі стор. 2-ої)

часних виборів. Що це значить у країні, в якій більшість (у президентських виборах) мала лише не повних 2 відсотки переваги, — пояснювати не треба. Це викликає специфічний клімат, який буде темою нашого чергового допису.

Колішній прем'єр де Голль, Мішель Дебре, як і інші колишні міністри, з позиції прихильності до уряду, звертає увагу, що уряд досі не представив французам всієї складності ситуації і величезних небезпек, що стоять перед усім світом у господарській ділянці. І він виступає проти доцільності оптимістичних, заяв уряду й президента. Його критику підтверджують різні факти. Почавши від того, що Президент казав, що разом з канцлером Західної Німеччини домовився до спільних заходів для господарського піднесення від осені. Не знаємо, до чого вони домовилися, але уряд Західної Німеччини офіційно заявляє, що кількість безробітних там на осінь ще зросте (безробіття там сягнуло 1,5 мільйона).

Добре уважас, що треба погодитися на господарську стагнацію, бо, щоб повернутись до колишніх 6 відс. росту продукції, треба 6 працювати 60 годин тижнево.

Отже — слід задовольнитися і двома відсотками в такому випадку, а щоб не покласти в кризу з усіма її різноманітними наслідками, треба залізної дисципліни й певної самоповаги.

Розуміється, що ліва опозиція „має вихід“. Для неї все просто: збільшити внутрішні споживання, накласти податки на суперприбутки, удержувати заводу, банки, обнизити виходу на емеритуру... Лише ніхто з тієї лівиці не дає поради: як стримати інфляцію, коли підприємства навантажати новими фінансовими обмеженнями?

Тому, доки у Франції панує спека, коли дійсно половина населення сидить „із задком у воді й писком на сонці“, папір витримує всякого роду дискусії й найоптимістичніші заяви. Причому для паніки нема, бо Західний світ ще настільки багатий, що може роками витримувати безробіття і спокійно шукати виходу з нової ситуації. Але осінь буде у Франції „гаряча“, бо люди повернуться без грошей, стануть перед проблемами вярдати дітей до школи, зробити закупівлі палива на зиму і т. п. А що ділянка нагальна навіть на кризу уряду, розв'язання парламенту й нові вибори, то ситуація справді небезпечна.

Австралія продала додаткову кількість зерна для СРСР

Мельборн, Австралія. — Асоціація Пресс інформувала, що австралійський уряд погодився продати додаткових 250.000 тонн зерна для Союзного Союзу і доставити його до СРСР до кінця травня 1976 року. Закупів зерна урядом СРСР в Австралії, на

загальну суму 119 мільйонів доларів, вносять один мільйон тонн. Представник уряду Джек Касс заявив, що поліпшені відносини між обома країнами дозволили на того роду торговельні трансакції.

ОКРУГІ СТЕЙТУ НЬО ДЖЕРЗІ!

НАРАДА
Представників Округних Комітетів УНСоюзу
Стейту Нью Джерзі: Ньюарк, Джерзі Ситі, Перт Амб і Пассейк — відбудеться

в п'ятницю, 29 серпня 1975 р.

Початок о годині 7-й вечора в **УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ** в Ірвінґтоні, Н. Дж., при 140 Проспект вулиці
• На порядку наради: Стейтний День УНСоюзу.
• Приянятті усіх представників Округ та членів Комітету Союзного Дня об'єднання і конеча.
ЗА КОМІТЕТ ДНЯ УНСОЮЗУ:
С. Островський, голова Галина Газарілок, секретар Стефанія Стеців, касир

День отця Старуха в Мільвіллі

Як читасмо в прокламції виданій М'єською Радою: „Першого червня ц.р. в Мільвіллі, Нью Джерзі був День Отця Старуха.“

Цього року минуло 60 років як церква св. Миколая в Мільвіллі стала осідком української католицької парохії в південному Нью Джерзі, включаючи Вудбайн і Вайлдвуд. Дня 29-го травня сповнилося 50 років від цього часу, як отця крилошанина Микола Старуха висвячено на священника. Місто Мільвіллі з українською громадою ободили урочище ці обидва великі Ювілеї.

У неділю 1-го червня вже перед годиною 3-ою по полудні парохіяни, гості та запрошені священники сходилися до церкви, щоб бути готовими на привітання Владички.

Вже пів години перед трьою, майже один з перших, приїхав Владика Василь Лостен.

О годині 3-ій церковна процесія в супроводі священників: о. Ювілята Микола Старуха, о. радника Василя Головінського, о. д-ра Івана Білянця, о. радника Петро Липин, о. мітрат Іван Данилевич — УАПЦ св. Петра і Павла в Мільвіллі з дружиною, священники рим-кат. церкви св. Івана, Баско, Мільвіллі, д-р Іван Галій з дружиною, Степан Романюк з дружиною, д-р Іван Головінський з дружиною.

В притворі, дві дівчинки Романюк і Панчишин, подали китицю квітів, а д-р Іван Галій і Степан Романюк привітали Владичку словом і зазначили хлібом і сіллю.

Під спів церковного хору, під диригентурою Петра Пруса, „Буде Ім'я Господнє“ благословляючи свяченою водою, пройшов Владика на відвіщення і засів поміж вірними.

Перед початком св. Літургії перевів Владика вложення нагрудного крилошанського хреста о. Ювілятові.

У св. Літургії, яку відправив Владика, брали участь о. душпастир — Ювілят, о. радник Василь Головінський і о. д-р Іван Білянич. По пролітанню — співи св. Євангелії, проповідував Владика, звертаючи увагу на потребу прохляканих (українською та англійською мовою), а опісля проповідь виголосив о. шамб. Мирослав Харина, накреслюючи шлях української священника. По скінченні св. Літургії відправлено Владичку до парохіального дому, а о. Ювілят роздав пропам'ятні образки. Всі в церкві відіхали до української залі на летище. Священники і дехто з гостей та родини, по короткім відпо-

о. Микола Старух

чинку, також відіхали до української залі.

При вході, до залі, присутні привітали Владичку та отця Ювілята з дружиною о. ласками.

При головнім столі, окрім Владички і о. Ювілята з дружиною засіли: о. шамб. Мирослав Харина з дружиною, о. радник Василь Головінський з дружиною, о. Михайлів Пір'ї з дружиною, о. радник Тома Барилка, о. д-р Іван Білянич, о. радник Петро Липин, о. мітрат Іван Данилевич — УАПЦ св. Петра і Павла в Мільвіллі з дружиною, священники рим-кат. церкви св. Івана, Баско, Мільвіллі, д-р Іван Галій з дружиною, Степан Романюк з дружиною, д-р Іван Головінський з дружиною.

Бенкетову програму розпочав церковний хор пісню — молитвою „Отче Наш“ і благословенням Владички, а д-р Іван Галій, як провідник бенкету висвятив тост. Голова Комітету, Степан Романюк — комішер міста Мільвіллі привітав присутніх, Вуучи о. Старуха — Анастасія і Адриян, з цвітами склали побажання від родини.

Під час бенкету при головнім столі представлено всіх гостей, родину і визначних осіб із Мільвіллі. Опісля прочитано привіт Блаженішого Йосифа по-українськи і в англійським перекладі, який присутні прийняли повстанням із місць і оплесками. З браку часу — дальші привітти зазначено тільки відчитанням прізвищ тих, які прислали привітти.

З привітими виступили також присутні на залі: о. д-р Іван Білянич, д-р Микола Ценко, міг Мирон Утриско та посадики міста Мільвіллі Едвард Г. Сальмон, який вручив о. Ювілятові гарно оправлену прокламцію, якою проголошено день 1-го червня 1975 р. як день о. Микола Старуха в Мільвіллі.

Після привіттів виголосив промову, узявши до уваги дати з життя о. Ювілята, д-р Іван Головінський, давній парохіянин парохії Мільвіллі. Зміст промови англійською мовою передав Степан Романюк.

Черга в програмі свята прийшла на танцювальну групу „Чайка“, коло 30 дітей українського походження міста Мільвіллі і околиці, учитеlem яких є Мирослав Солтис із Філадельфії.

Всі діти другого або третього покоління.
Наприкінці о. Ювілят склав щирю подяку всім разом і кожному особі. Отець мітрат Іван Данилевич, по короткій промові, провів кінцеву молитву.
По офіційному закінченню

ще довго в черзі стояли гості та парохіяни щоб особисто привітати з ювілеєм о. крилошанина Старуха та його дружинку Софію.

Привітлі, парохіяни і гості зробили ювілей о. крилошанина святом в Мільвіллі. Мабуть такі єдиним та незвичайним було відзначення

Н. Н.

Померли „Замість квітів на свічку поклали“

Б.п. Василя Гусара
зі ширшою подякою передаю на Фонд Української Літератури при Ратгерс Університеті в Нью Бронксвік, Н. Дж.

Жертвували:

д-р Р. і Г. Діакі	\$20.00	Іван Р. і Г. Ратич	\$20.00
п. Т. і О. Нирі	20.00	п. В. і Ю. Безсонія	20.00
п. М. і М. Слободян	25.00	п. П. і Т. Пашкевич	20.00
п. К. і В. Дуб	20.00	п. П. і О. Бозало	20.00
п. М. і Ю. Петришин	20.00	п. П. Салма	20.00

Замість квітів на свічку поклали

КАМІЛІ з АНДРУХОВИЧІВ БОБЯК
складасмо на Патріархальний Фонд у Римі до рук Іх Блаженішого Патріарха Йосифа І 50.00 доларів.

Ірина ВУКОМСЬКА
Володимир ГІРНИК
Микола і Леопа ГІРНЯК

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Знайомих та Українську Громаду, що з Воли Весниного відійшла у Вічність по довгій і важкій недугі в ранніх годинах, 21-го серпня 1975 р. у Філадельфії, Па. на 49-му році життя

Б.п. КАТЕРИНА з ТАРНАВСЬКИХ БІЛИНСЬКА

ПАНАХИДА за спокій душі Покійної відбудеться в понеділок, 25-го серпня, о год. 8-й вечора, у похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН у вівторок, 26-го серпня 1975 р. о год. 8-й ранку з похоронним заведенні до української католицької катедрі Непорочної Зачаття при Френклін вул., а після Служби Божої тіло Покійної буде поховане на українському католицькому цвинтарі у Факс Чейсі.

Про молитви за душу Покійної прохання приймати горем:
муж — ПАРЛО
донька — ВІРА ХРИСТИНА
сестра — МАРІЯ в Україні
Внучка і дальша Родина в Америці в Україні

З глибоким жалом сповідаємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 20-го серпня 1975 року, о 9-й год. вечора, відійшла з цього світу на час тайкої операції, наша Найдорожча **ДОНЕЧКА, ДРУЖИНА, МАМА ТА СЕСТРА**

ОКСАНА ВОСКОВИНИК (уроджена ПЛЕЮНКО)

ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю, 22 серпня ц.р. о год. 8-й веч. у похоронному заведенні Муркини, 5316 Rising Sun Avenue, Philadelphia, Pa.
ЗАПОВІЩЕННЯ СЛУЖБА БОЖА відбудеться в суботу, 23-го серпня 1975 р. о год. 9-й ранку в українській православної Катедрі св. Володимира при 5th Street і Cheltenham Avenue, Філадельфія, Па. Після Служби Божої, тіло буде поховане на українському православному цвинтарі св. Андрея у Сант Банді Брук, Н. Дж.

В тяжкому горі:
мати — ОЛЕНА
батько — ІОАННАРІ
чоловік — ІВАН з дочкою РОМОШКОЮ
брат — БОРИС з родинно і Рідні поза Америкою

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дия 12 серпня 1975 р. по короткій недугі, на 89-му році трудодобного життя, відійшла у Вічність в Торонті, Канада, наша Найдорожча **МАМА, БАБУНІ І ПРАБАБУНІ**

СВ. П. АПОЛЬОНІЯ з СІТИНСЬКИХ

БРОХМАЛОК
вдова по о. крилошанинові Теодосію, б. парохії села Підгайчини, Зборівського району в Україні.
Панахиди за спокій душі Покійної відбудеться дия 14-го п. з., а дия 15-го серпня 1975 р. була похована на кладовищі Провесент у Торонті, Канада.
Опечалена рідня:

сини: **ВАСИЛЬ БОГІАН** з дружиною **ДАРІСІО**
д-р **ІВАНОВИЧ ЗІНОВІЙ** з дружиною **СТЕФАНІО**
внуки: **АНДРІЙ** з дружиною **МАРГАРЕТОЮ**
ІГОР з дружиною **СОФІОЮ**
І ТАБЕЮ, правнукою Покійної
ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЬО ЙОРКУ

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДЦІЛ УККА при співпраці ВІДЦІЛІВ УККА СХІДНОГО ПОВЕРЕЖЬКА ЗОА та КОМІТЕТУ РОКУ ЖІНКИ — влаштовують —

в неділю, 21-го вересня 1975 року ВЕЛИКУ ВСЕНАРОДНУ МАНІФЕСТАЦІЮ
З НАГОДИ **200-річчя Незалежності Америки, 100-річчя Українського Поселення в ЗСА** ТА **Дня Української Жінки-Політв'язни**

- ПРОГРАМА**
1. О год. 10-й ранку: **БОГОСЛУЖЕННЯ** в українських церквах Нью Йорку.
  2. О год. 2-й по пол.: **МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД** — П'ятого ешелю від 58-ої вулиці до Бранст Парку.
  3. О год. 3-й по пол.: **МАНІФЕСТАЦІЯ** — в Бранст Парку між 40-ою та 42-ою вулицями.
  4. О год. 4-й по пол.: **ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ ПОХІД** — від будинку Об'єднаних Націй.
  5. О год. 5-й по пол.: **ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ** — на Гаммерсайд Плаза напроти будинку Об'єднаних Націй.
Збірка о годині 1:30 по полудні на 58-й вул. на схід від 5-ої ешелі.
ГРОМАДЯНИ: Візьміть масову участь у цій маніфестації й покажіть, що ми — це одна, велика, об'єднана українська громада, свідомі своїх прав та обов'язків супроти нашої прибраної Батьківщини-Америка, та нашої Матері-України!
Задемонструймо нашу вірність ідеалам ВОЛІ та СПРАВЕДЛИВОСТІ, що лягли в основу побудови ЗСА!
Підчеркнім творчий вклад українських поселенців в Америці на протязі сто років в розбудову культури і правопорядку Америки!
Піднесім наш голос протесту в обороні позбавленої основних людських прав та жорстоко переслідуваної **УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ-ПОЛІТВ'ЯЗНИ!**
Запротестуємо проти всякого насильства комуністичної Москви над Українським Народом на його прагдних землях і даймо йому нашу повну піддержку в його боротьбі за **ВОЛЮ** і **СПРАВЕДЛИВІСТЬ!**

Гантер, Н. И. Гантер, Н. И.
ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ПРИНИ БЛАГІТКИ
відбудеться в днях **30 і 31-го серпня — 1 і 2-го вересня 1975 року**
В ДОМІ при **ДОРОЗІ 23А**
(Навпроти відомої крамниці з медом)

З глибоким смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 17-го серпня 1975 р. відійшов у Вічність у Рочестері, Н. П., проживши 75 років, наш Найдорожчий **МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО**

Б.п. МИХАЙЛО БАБІЙ
народжений у Серафимках, ученик Вишольних Змагань, бувший учитель і директор народних шкіл на Рідних Землях.
Горем прийті:
дружина — **ВАСИЛІНА**
дочка — **ВІРА** з мужем **ВОЛОДИМИРОМ**
внуки — **МАРТА, ПІДІЯ, МАРКО**

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів і Знайомих, що 20-го серпня 1975 р., несподівано, відійшла від нас на 62-му році життя наша Найдорожча **МАМА, БАБУНІ І СЕСТРА**

Б.п. АННА КОЛОДІЙ з дому ГИЖИНИ

ПАНАХИДА за спокій Душі — у п'ятницю, 22-го серпня, о год. 8-й вечора, у похоронному заведенні Сенко, 213 Ведрфорд Авеню, Брукліні, Н. П.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 23-го серпня 1975 року о год. 9-й ранку з церкви св. Духа в Брукліні, після св. Літургії о год. 12-й полудні на українському православному цвинтарі у Сант Банді Брук, Н. Дж.

Горем прийті:
син — **ОРЕСТ** з дружиною та дітьми
дочка — **ІРЕНА** з чоловіком і дітьми
сестра — **ЄВГЕНІЯ** з чоловіком та родинною брат — **ОСІП** з дружиною і дітьми в Україні

МОВА МОНЕТ...

(Закінчення зі стор. 1-01)

кушту вартість. Впарті зі зацікавленням вчених і любителів старовини, рослин їх антикварські ціни. За срібну монету 1861 р. платили навіть по 100 рублів, а за золоту 1886 р. по 1,300 рублів. Монетами „зацікавилися“ теж хитрі ювеліри й в скорому часі антикварський ринок засипали фальшивками. Навіть появились гальванкопії. Тому нумізмати-дослідники виготовили каталог фальшивих монет.

Завдяки розкопкам дослідників знаємо, як було вже сказано 11 золотих і понад 300 срібних монет. Знаємо вже теж, що перший почав карбувати власні монети Володимир Великий по окремій Україні 988 р. Після нього карбували Святополк Окаяний, Ярослав Мудрий і Олег Михайло Святославич. Завдяки дуже старим дослідникам нумизматів устійнено коли вони карбували, де й скільки емсій. Є дуже цікаві матеріали до справи техніки карбування. Аналізуючи зображення і написи — легенди на монетах, вчені відтворили приблизний вигляд Володимира Великого й його княжі регалії т. є. вінчч-корону, скипетр, княжий стіл-престіл, одяг тощо. Написи-легенди мають особливе значення. Вони, крім того, що є виготовлені в тогочасній княжій руській мові (якщо не по-латинськи чи грецьки — як тоді водилося!) дають палеографію дуже багатий і автентичний матеріал (літери) для вивчення тогочасного руського письма. Дуже багато на кожній монеті стилізація написів. „Володимир“ (Святополк) на столі-престолі а це його золоті (срібні), такі с написи на монетах, кожночасно проголошують, що на кожній монеті сидить княжить великий київський князь Володимир Великий (Святополк) а ось тут його золоті (срібні) монети. Дослідники не находять подібних написів на тодішніх перших монетах сусідів Русь-України. На їх думку, Володимир Великий, як не мгадали, свої монети карбував не так для практичного грошового обороту, як радше для маніфестації перед тодішнім зовнішнім світом, а особливо перед царгородськими імператорами, поставивши на великих просторах Східної Європи нової могутньої християнської Русь-України. Тому ці написи в науковій нумизматичній номенклатурі називаються „декларативними“. А вже справді особливе значення має факт, що на всіх монетах Володимира Великого й Ярослава Мудрого с їх родові знаки тризуби, а на Святополкових — його двозуб. Це теж не трапляється на перших монетах інших країв. На-маргінесі треба сказати, що насправді думкою було прийняти 1915 року тризуба як герба відродженої України. Він нечаче органічно в'яже давнє княже минуле зі сучасним.

Дослідники княжих монет маршало це один усе! Нумізматики вдалося розв'язати складне питання монетної системи княжої Русь-домонгольської доби (до 1240 р.) та устійнити приблизну вартість її грошових одиниць. Цікаво, що на території княжої Русь була одна монетна система, але вартості її грошових одиниць в сріблі (в перерахуванні на нинішні одиниці ваги) на півдні, т. є. приблизно на південь української етнографічної території була вища, а на півночі — нижча. „Гривна“, найвища грошова одиниця на півдні рівнялася приблизно 68.22 грами срібла, а на півночі — тільки 51.19 гр. Ці різниці пояснюють впливами торгівлі, а на півночі з Заходом. Відношення „гривни“ до нижчих грошових одиниць було приблизно таке: „гривна“ = 20 „ногатам“ = 25 „кунам“ = 50 „резанам“ = 100 „верещам“, або „векшам“. Південна „гривна“, як було сказано, рівнялася приблизно 68.22 гр. срібла, „ногата“ — 3.41 гр., „куна“ — 2.73 гр., „резана“ — 1.36 гр., „верещі“ або „векша“ — 0.68 гр. Вмисно кажемо — приблизно, — бо з перспективи тисячоріччя не легко дослідники можуть устійнити точні цифри. Літописні назви „золото“ і „срібло“ це не назви грошових одиниць але загальне означення золотої або срібної монети. Срібні монети наших князів як арабські дирхеми (срібні), західноєвропейські динари і др., бо в тому часі не було границь для обороту монет, рівнялися приблизно „кунам“.

Для порівняння вартостей одиниць монетної системи й княжих срібних монет (золоті засталися не були у зичайній обороті) дослідники використали записи в „Руській Правді“. Там за убитства княжого дружинника визначалася кара 80 гривень, а в переліченому на куні тобт княжі срібні монети — 2,000 „срібля“, за отроку й вільного хлібороба 40 гривень = 1,000 „срібля“, за образу (т. є. вдарити батоном, микачи вус або бороду) 12 гривень = 300 „срібля“. Ціна коня рівнялася приблизно 2-3 гривням — 50-75 „срібля“, вола — 1 гривня = 25 „срібля“, корови — 40 решан — 20 „срібля“, теляти — 5 резана — 2 1/2 „срібля“ і т. п.

Чи всі ці інформації й багато інших будуть включені до нового каталогу княжих монет, цього не знаємо. Однак певне, що вивчення цих наших державних документів Х-ХІ ст. ст. — зробило великі поступки й варта ними поцікавитися, як це зробили москалі.

С. Г. * „Нумизматика й фразеологія“. Стаття й собою й української ССР. Інститут археології. Зб. 3., Київ, 1974, 128 ст., 1л.

НОВІ АРЕНТИ...

(Закінчення зі стор. 1-01)

жити в Литві. Коли він отримав візу на виїзд до Ізраїля, проти нього розпочали кримінальну справу, мовляв „в нього знайдено зброю“. Лаврінскас — колишній партизан, член збройного опору проти російської окупації Прибалтики. Повісився у Вильнюсі — колишній в'язень. Коли він звернувся до посольства ЗСА, щоб отримати візу на виїзд, його заарештували і засудили на рік таборів суворого режиму. Боліс Гаукас відсидів 25 років за участь в партизанському русі Литви. Йому не дають дозволу жити в Литві, хоч там перебуває його 74-річна хвора мати.

Продовжують також репресії проти кримських татар, які вимагають права повернутися на Крим. В червні 1975 року органи КГБ розпочали нову справу проти ув'язненого діяча кримсько-татарського руху — Мустафи Джемілєва, який перебував в таборі біля Омська. Мустафа Джемілєв народився 1943 року в селі Боскої на Криму. Рік пізніше Сталін наказав вивести кримських татар з Криму „за зраду батьківщини“. Від 1962 року Джемілєв був активним учасником руху за повернення татар на Крим. Його заарештували 1966 року і засудили на 1 рік таборів суворого режиму. В 1969 році його заарештували вдруге і засудили на три роки. В червні 1974

Шведський політичний і церковний діяч Олле Даллен відвідав ССР

Київ. — Підсвітська преса інформує, що в липні діє перебував з відвідинами у Совєтському Союзі, на запрошення Російської Православної Церкви Пімена, голова комісії міжнародних справ при Всесвітній Раді Церков, шведський політичний і церковний діяч Олле Даллен, з дружиною. Його прийняв на приватній аудієнції патріарх Пімен і він „дав змогу записатися з діяльністю московської патріархії та з умовами, в яких громадяни — совєтські в'язні відправляють свій релігійний культ“. Даллен відбув також розмови з працівниками міністерства закордонних справ ССР, комітетів захисту миру та іншими офіційними особами.

ЗСА мусять залитися млітарію сільними — каже Джордж Воллес

Лос Анджелес. — Демократичний губернатор Аляски Джордж Воллес у понеділок, 18 серпня, заявив на конференції Ветеранів Закордонних Вояк, що тривалтий мир в світі може бути забезпечений тільки тоді, коли ЗСА нададі залишатися найбільшою млітарією по-дугую, не тільки в оборонній діяльності, але також в офіційній діяльності. Воллес, який правдоподібно незабаром проголосить свою кандидатуру на пост президента ЗСА, сказав ветеранам, що з комуністичними державами ЗСА можуть переговорювати тільки в позиції сили. В іншому випадку — заявив Воллес — комуністи „не матимуть по-

СПОРТ

Вісті з „Тризуба“

Ювілейне спортове Свято для відзначення діяльності 25-ліття УСО „Тризуб“ відбудеться 7-го вересня на спортових площах Сентер-Гайскул при Брод і Саммер-Гейт вул. у Філадельфії. Воно проходить під кличем „Українська Спортсва Молоді в Обороні Валентина Мороза“.

ВІДИШЛИ ВІД НАС

- ЮЛІЯ КАМІНСЬКА, членка УНС ВІД. 352 Б-на св. Арх. Михайла в Честері, Па., номер 4 липня 1975 р. на 75 р. ж. Нар. в с. Прусси, пов. Самбір, Україна і стала членкою УНС 1949 р. Полішила в смутку сина Юліана і Михайла, сини, 64 років і родину. Похорон відбувся 7 липня в р. на цвинтарі в Честері, Па. Вічна Память! Секретар
... (rest of the list follows similar format) ...

Advertisement for KARMA Company, FARMS & CO. HOMES, and other real estate services. Includes contact information for various agents and services.